

Asia: VN/3299/2024

Luonnos esitykseksi Kansallisarkistolle julkisen terveydenhuollon potilastietojen seulonnasta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne syntymäpäiväotannasta luopumiseen, eli että tiettyinä päivinä syntyneiden potilastietojen sijasta arkistoitaisiin kaikkien julkisen terveydenhuollon potilaiden potilastietoja?

Syntymäpäiväotanta on hyvä korvata, koska se on voinut johtaa siihen, että osa tiedoista on säilytetty turhaan ja esimerkiksi harvinaissairauksista ei välttämättä ole sattunut muodostumaan tarpeeksi aineistoa. Joka tapauksessa esitysluonnoksen ehdotuksella saadaan kerättyä tutkimuksen tarpeisiin kattavampi aineisto. Syntymäpäiväotannan aiheuttama potilaiden eriarvoistuminen poistuisi myös. Analogisen aineiston osalta uuteen malliin siirtyminen voi olla käytännössä hankalaa ja viedä liikaa resursseja.

Pidättekö tarpeellisena kaikkien esityksen mukaisten potilastietojen arkistointia

Kyllä. Perustelut: [Vähintään esityksen mukaiset sähköisessä muodossa olevat tiedot olisi hyvä arkistoida.]

Jos vastasit ei, mitä tietoja ei olisi tarpeen arkistoida ja miksi?

-

Esityksen mukaan eräät potilastiedot olisivat määräajan säilytettäviä, eli ne hävitettäisiin säilytysajan päättymisen jälkeen. Sisältyykö näihin tietoihin sellaisia tietoja, jotka näkemyksenne mukaan olisi perusteltua arkistoida?

Kyllä. Perustelut: [Lääketieteen tehtävänalan ja opetus- ja tutkimusjohtajan mukaan tutkimusta varten pitäisi arkistoida mahdollisimman paljon sähköisessä muodossa olevia potilasasiakirjoja.]

Jos vastasit kyllä, niin mitkä tiedot olisi arkistoitava?

Lääketieteen tehtävänalan ja opetus- ja tutkimusjohtajan mukaan jopa kaikki sähköisessä muodossa olevat tekstimuotoiset potilasasiakirjat olisi hyvä arkistoida tutkimusta varten. Analogisten potilasasiakirjojen osalta olisi käytännössä vaikea siirtyä syntymäpäiväotannasta toiseen tapaan ellei niistäkin arkistoitaisi kaikkia asiakirjoja. Tähän liittyen analogisten aineistojen osalta on huomioitava niiden analogisessa muodossa säilyttämisen tai digitoimisen kustannukset.

Esityksen mukaan seulonta koskisi myös aiemmin laadittuja digitaalisia aineistoja (esimerkiksi Kanta-palvelun vanhojen tietojen arkisto tai organisaatioiden vanhoissa tietojärjestelmissä olevat aineistot ja mikrokuvatut aineistot) – näkemyksenne tähän, esim. arkistoinnin toteutettavuus?

Suurin osa mikrokuvatuista aineistoista ei ole digitaalisessa muodossa, vaan ne ovat vain mikrofilmeillä. Eri organisaatioiden vanhoja tietojärjestelmiä on paljon ja niiden kokonaiskuva on vielä sirpaleinen. Oletettavasti digitaalisten tietojen arkistoinnin toteuttaminen on helpompaa kuin analogisten.

Esityksen mukaan seulonta koskisi seulontapäätöksen jälkeen arkistointivaiheeseen tulevia (eli joiden säilytysaika päättyy seulontapäätöksen antamisen jälkeen) analogisia aineistoja – näkemyksenne tähän (esim. toteutettavuus, kustannukset, arvio aineiston määrästä, digitointisuunnitelmat)?

Tähän ei olisi resursseja. Paperisia potilasasiakirjoja on edelleen todella paljon. Tämänhetkisillä resursseilla kaiken digitointi ei ole mahdollista eikä pystytä käymään takautuvasti läpi kaikkia paperisia tekstimuotoisia potilasasiakirjoja. Selvitystemme mukaan digitoinnin ulkoistaminen olisi todella kallista. Tällä hetkellä potilasasiakirjoja digitoidaan vain mm. OYS:n osastojen tarpeisiin. Paperiasiakirjojen määrä oletettavasti vähenee ja sähköisten asiakirjojen määrä kasvaa. Voisiko paperikertomuksen osalta syntymäpäiväotanta jäädä voimaan ainakin toistaiseksi tai voisiko sillä olla pitkä siirtymäaika? Jos esitys koskisi analogisten aineistojen osalta vain tietystä päivästä lähtien syntyneitä lapsia, otannon toteuttaminen esityksen mukaan voisi olla mahdollista. Tämäkin kuitenkin aiheuttaisi lisäresurssien tarvetta verrattuna nykytilanteeseen.

Muita kommentteja seulontaesityksen luonnokseen?

Sähköisten ja analogisten potilasasiakirjojen arkistointia olisi hyvä miettiä omina kokonaisuuksinaan.

Martikainen Hanna
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue - Asiakirjahallinto